

'Toen hij overleed, besefte ik: mijn jeugd is voorbij'

Anneke verloor haar dierbaren aan kanker

ALTIJD DIE ANGST: 'Hij zal er toch nog wel zijn?'

Angst, bezorgdheid en verzorgen, die woorden lopen als een rode draad door het leven van Anneke van Etten (58). Twee keer verloor ze een echtgenoot aan kanker en twee jaar geleden bleek ook haar dochter kanker te hebben. 'Trap die deur bij God maar in!' riep ik tegen iedereen. 'Dit mag God niet toelaten!'

Niet wéér!" was Annekes boze reactie, toen haar dochter Esther twee jaar geleden kanker bleek te hebben. Het begin van weer een proces van bezorgdheid, van angst en zorgen, van leven tussen hoop en wanhoop, van de ene uitslag naar de andere. Ze heeft dan al een bewogen leven achter de rug dat in het teken staat van kanker en de angst om het verlies van mensen die haar lief zijn.

Jeugd voorbij

Anneke was nog jong (25 jaar) toen ze haar eerste man, Leo, verloor aan kanker. Na vijf jaar huwelijk bleef ze alleen achter met een dochttertje van 2 jaar. „Hij was 28 en kreeg kanker. Dat geloof je niet op zo'n moment. Hij had uitzaaiingen in de hals, maar ze hebben nooit ontdekt waar de primaire bron zat. Bin-

nen vier maanden was hij overleden. We hadden nauwelijks tijd om het te verwerken. De tijd haalde ons in. En toen hij ook uitzaaiingen in zijn hoofd bleek te hebben, konden we niet goed meer praten. Leo kwam tot rust toen hij zich overgaf aan God. 'Het is goed', zei hij. Toen hij overleed, besefte ik: mijn jeugd is voorbij, en dat was ook zo." Een zware periode van rouw volgt.

Spanning

Anderhalf jaar later vindt Anneke opnieuw geluk, bij haar tweede echtgenoot: Gerard, een weduwnaar met twee zonen. Maar na een aantal jaren blijkt ook hij kanker te hebben. „Maagkanker. Hij zou nog maar een jaar te leven hebben. Dat zijn er uiteindelijk vijftien geworden!"

Anneke en haar man genieten van hun huwelijk, maar altijd >

'Alles waarvan je houdt, maakt je kwetsbaar'

weer is er die angst, altijd weer die spanning: is het erger geworden? Hoe ziet de scan eruit? „Je leeft van onderzoek naar onderzoek en ons grootste gebed was dat het nog even zou duren, voordat hij zou overlijden; de kinderen waren nog zo jong!”

De periode tussen het bericht dat haar man nog een jaar te leven zou hebben en zijn uiteindelijke overlijden 15 jaar later heeft Anneke als heel intens ervaren. „Net als Hizkia kreeg hij nog 15 jaar om te leven. De dokter vond het elke keer weer een wonder dat Gerard er nog was. We hebben alle momenten gevierd. Toen we twaalfenhalf jaar getrouwd waren, hebben we daar uitgebreid bij stilgestaan. Alles wat je kunt vieren, moet je vieren!”

Eenzaam

Het ziekbed van haar tweede man heeft ze heel intens beleefd. „Hij is een jaar lang echt ziek geweest. Omdat ik verpleegkundige ben, heb ik hem, net als mijn eerste man, thuis verzorgd. We hebben dat jaar heel veel gepraat. Toch heb ik gemerkt dat het ook moeilijk is om je angst te delen. Ik durfde niet te zeggen dat ik bang was om hem te verliezen, omdat ik dacht dat hij misschien in een ander proces zou zitten dan ik. Als de ander misschien hoop heeft, wil je die niet wegnemen.” Het was een eenzaam proces voor Anneke. „Ik vond het ook moeilijk om mijn angsten met anderen te delen. Dat wilde ik ook niet. Ik denk dat dat komt omdat, als je je angst uitspreekt, het meer werkelijkheid wordt. En dat wil je niet. Ik heb wel veel gebeden. Ik vroeg God: ‘U moet me nu echt gaan helpen, want ik weet me geen raad meer!’”

Houvast

Anneke: „Ik ben van nature iemand die zich allerlei rampscenario's in het hoofd haalt. En door wat ik allemaal heb meege-

Anneke is vrijwilliger bij de stichting 'Als kanker je raakt'. Deze stichting organiseert lotgenotendagen voor mensen met geloofsvragen: www.alskankerjeraakt.nl

maakt, heb ik veel reden tot angst. Het helpt me om mezelf te bevragen: 'Wat is het allerergste waar je bang voor bent? En als dat er is: wat ga je dan doen? Hoe ga je dan om met die angst?' Ik denk dat het erg belangrijk is om veel te praten. Iedereen zou mensen om zich heen moeten hebben om zijn angst te delen. Angst moet je niet voor jezelf houden. En als je bezorgd bent, moet je zoeken... Zoeken naar God.”

God gaf Anneke steeds weer aanwijzingen. „Onze kleinzoon was drie jaar toen mijn tweede echtgenoot begraven werd. Hij was die dag steeds aan het zingen. In de auto op weg naar de begrafenis zong hij allerlei verschillende liedjes, maar toen we achter de kist liepen, zong hij heel hard: 'Jezus is de goede Herder'. God wil graag zó dichtbij zijn!” Ook toen bleek dat haar dochter kanker had, had Anneke zo'n ervaring. „Ik was toen erg boos. Ik ging die zondag niet naar de kerk. Wel zette ik de televisie aan, waar ik het lied 'Dan zweef ik op de wind, gedragen door uw geest en de kracht van Uw liefde', hoorde. Dat hoorde ik aan, maar ik was te verdrietig en te boos om dat op dat moment te geloven. Toen ik later mijn kleinkinderen ophaalde, wees mijn kleindochter me op een vogel buiten. 'Kijk, oma, wat is die vogel daar mooi aan het zweven!' Het bleek een roofvogel te zijn, zwevend op de wind... Ik dacht gelijk weer aan het lied en daardoor kreeg ik rust. Het werd op dat moment mijn enige houvast. Hij is er. Kijk, zo werkt God!”

Kwetsbaar

En toen durfde Anneke het twee jaar geleden aan om op 56-jarige leeftijd weer te trouwen. „Henk is weduwnaar, daarom begrijpen we elkaar ook zo goed. We zijn getrouwd in het besef dat we elkaar ook weer een keer gaan verliezen. De kans is klein dat we tegelijk zullen overlijden, dus zal een van ons alleen achterblijven. Maar ja, als je alleen blijft, mis je ook een hoop...

'Alles wat je kunt vieren, moet je vieren!'

Alles waar je van houdt, maakt je ook kwetsbaar. Het schiet niet op om ervoor te kiezen niet meer kwetsbaar te zijn. Dus néém ik het verlies. Het is zeker dat het een keer zal gebeuren, een van ons zal de ander gaan missen. Mijn ja-woord was daarom een heel ander 'ja' dan op m'n twintigste.” En er zal altijd die angst blijven. „Als het heel stil is in huis, is er altijd even zo'n angstgevoel: 'Hij zal er toch nog wel zijn?' Het helpt me om dat dan weg te redeneren en dat lukt me gelukkig ook wel.” Anneke is, ondanks al haar ervaringen, geen angstig persoon geworden. „Mijn angst om iemand te verliezen beheerst mijn leven niet, maar er blijft wel altijd een gevoel van angst in mijn achterhoofd hangen.”

Boos

En die angst bleek, helaas, terecht. Niet haar man, maar haar dochter bleek deze keer kanker te hebben, kiemcelkanker. Toen Annekes echtgenoten kanker hadden, voelde ze zich verslagen, nu werd ze vooral erg boos. „Bij mijn dochter voelde het zo anders, het voelde alsof ik van binnen verscheurd werd. Mijn kind is m'n meest kwetsbare punt! En ze had nog twee kleine kinderen. Ik had mijn eigen kinderen niet voor verdriet kunnen sparen. Moesten

mijn kleinkinderen dit nu ook gaan meemaken? Ik was echt boos!”

Er is veel voor Annekes dochter gebeden. „En toen we bij een genezingsdienst waren, werd er gezegd dat ze zou gaan genezen en dat ze Gods naam groot zou maken! Daar heb ik me al die tijd aan vastgehouden en daar houd ik me nog steeds aan vast.”

Gelukkig

Met Annekes dochter gaat het inmiddels goed. Ze is behandeld en heeft al een aantal goede uitslagen gekregen. Ze laat nu aan iedereen weten hoe God haar heeft geholpen en genezen. „Het lijkt soms of de een veel meer te maken heeft met moeiten, verdriet en angsten dan de ander. Maar ik heb geleerd dat God op bijzondere momenten en via bijzondere wegen laat zien dat hij er is. In moeite en verdriet blijft God toch steeds aanwezig.

Ik ben op dit moment gelukkig. Mijn man en ik weten dat we elkaar op een keer weer zullen verliezen. Maar we genieten van de momenten dat we nu samen zijn. In mijn achterhoofd ervaar ik soms angst voor verlies, in mijn voorhoofd voel ik me intens gelukkig!” ●